

զանէ գազանի մը կամ թշնամոյ մը դա-
լուստը:

Շարայարեւի

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ ԱԿՆԱՐԿՆԵՐ

1. Լուսնայ, գրական հանդես. Ե տարի,
գիրք Ա., 1900, Տփղիս:

Մայն գրական հանդեսը՝ որ լոյս կը տեսնէ
խմբագրութեամբ Արմ. Գիւտ քահանայ Աղա-
յեանցի, իւր ներկայ համարովն ոչ ինչ նուազ
հետաքրքրական և շահեկան նիւթ կը մա-
տակարարէ իւր ընթերցողաց: — Առաջին
յօդուածը կամ գրութիւնը՝ որուն կը հան-
դիպինք, կը կրէ Կնոռնք խորագիրը, գրուած
է կնոռնած ազգային մատենագրութեան մէջ
անուն և համբաւ վայելող վիպասան Պերն
Պոռշեանցի ստորագրութեամբ, որ արդէն մեր
կենդրոնական երկրի և ազգային կեանքի
պերն նկարագրող մ'է: Ծերունի հեղինակն,
տարիներով առաջ (1860) իւր երիտասար-
դական աշխուժով և վառ երեսակայութեամբ
արտադրած Սա և Վաշէլէր ընտիր վե-
պովն, ազգային վիպասանի անունը ժառան-
գած է: Իւր այդ վէպի զրդողն եղած է՝
գլխաւորապէս իտալացի իտալական յիշա-
տակաց արժանի վէր Զապաշէն, որը՝
նոյն ատենի երիտասարդ հեղինակին ոգւոյն
ներշնչած է նմանօրինակ գիտաւորութեամբ
և ոճով արտադրել այդ գրութիւնը: Որչափ
ալ համարինք թէ չէ հասած անոր, սակայն

այնչափ կրցած է մօտենալ, որչափ չունինք
մէկը որ մօտեցած ըլլայ: Յիւրաքանչեւ, Բաֆֆի
վիպասանութիւնները, ինչպէս՝ Սաֆէ, և
այլն, ընտիր են և ոգեւաւ, սակայն ու-
րիշ միտք և նպատակ կը դիտենք մենք ա-
նոնց մէջ, ուրիշ Արմիւնի և Պոռշեանցի.
ատենց միակ նպատակն եղած է՝ ի միջի
պլոց, նկարագրել ազգագրական տեսակի-
տով, հայ ժողովուրդին մէջ տարբացած ինչ-
պէս եկամուտ, նոյնպէս և ինքնուրոյն ազ-
գային սեփականութիւն կազմող սովորու-
թիւններն, աւանդութիւններն և ծեսերն. զծա-
գրել անոնց արտաքին և աւանդին կեանքի
պատկերը՝ իրենց բնորոշ յատկութեամբն,
և տեղական բարբառը՝ իրենց իսկատիպ
զարձուածքներով, ոճերով, ասացուածներով
և բառերով:

Այստեղ, մենք բնաւ գիտաւորութիւն չու-
նինք քննադատելու Պոռշեանցի, Արմիւնի
և կամ Բաֆֆի վէպերը, ուստի միայն եր-
կու բառով ընթերցողին առջև դնելով վե-
պայիչաւ Կնոռնք բովանդակութիւնը, կ'ու-
զենք հարեանցի ակնարկ մը տալ Լուսնայի
մէջ լոյս տեսած՝ գլխաւորապէս ազգային յօ-
դուածներու վրայ: Կնոռնքը ազգագրական
պատկեր մ'է, հայ գեղջուկի տանը մէջ նո-
րածին երեխայի մը համար կատարուած
հանդիսից, ծիսակատարութեանց և տեղա-
կան մասնական սովորութեանց. Պոռշեանց՝
իրբեւ հանդիսակից և ականատես կը նկա-
րագրէ, և կամ լաւ եւս ըսն՝ կը լուսանը-
կարէ՝ ըստ իւր սեփական ոճոյն: Կան հե-
ղինակներ՝ որոց միայն անունն ախորժ կ'ազ-
գեն ընթերցողին՝ կարկաղ իւր գրուածքը,
և անշուշտ չպիտի խաբուինք, եթէ այս հե-
ղինակաց կարգը զատենք նաեւ ծերունի վի-
պասանը, և թէպէտեւ չունենայ վերջին վէպս,
նորա երիտասարդական հասակի մէջ գրած
և հրատարակած վէպերուն կորովն ու ոգին,
ի վերայ այս ամենայնի, իւր այս «այլաբա-
նութեան» մէջ իսկ, ինչպէս ինքն կը կոչէ,
կայ օժուժ մը, ինքնուրոյն տիպ մը, որ ոչ
բրեքէ ձանձրոյթ կը պատճառէ ընթերցողին:

Երկրորդ յօդուածը՝ որ գրուած է Լուսնայի
37—559 էջերը, Մ. Նալբանդեանցի անտիպ
և նորագիւտ գրուածքի մը կը պատկանի:

ՄԻԹԱՐԱՅ ԱՐԲԱՅՈՐ
Վարքն ոստանաւոր: Գրեց Զ. Ա.
ՂԱԶԻԿԵԱՆ, տպ. Վինետիկ Ս. Ղազար 1900:

ԳԻՆՆ Է 50 ՍԱՆԳ.

